

[Aksel Larsen.]

Det blev også tydeliggjort af det ærede medlem hr. Poul Hansen (Kalundborg) i hans tale her i går, hvor han sagde — jeg beder den højtærede formand om tilladelse til et kort citat —:

„Af disse grunde havde de gamle socialister den opfattelse, at retfærdighed og tryghed og dermed virkelig frihed for alle kun kunne tilvejebringes, hvis produktionsmidlerne overførtes til fælles eje under en eller anden form, der ikke nødvendigvis behøvede at være statseje.

I socialdemokratiet af i dag har vi ikke denne opfattelse.“

Det er ikke blot de gamle socialister, der havde eller har den opfattelse, at retfærdighed og tryghed og dermed virkelig frihed kun kan tilvejebringes, hvis produktionsmidlerne overføres til fælleseje; det har alle socialister, og de, der ikke har den opfattelse, er simpelthen ikke socialister. Socialdemokratiet og det ærede medlem hr. Poul Hansen (Kalundborg) har ikke alene afskrevet socialismen, men har vendt sig imod den, og det var simpelthen et stød under bæltstedet, da den daværende statsminister under hele sin valgkampagne rejste landet rundt og advarede vælgerne imod socialdemokratiet, idet han beskyldte det for at være socialistisk.

Vælgerne stemte ved valget ikke for eller imod socialisme, de stemte heller ikke for eller imod Atlantpagt, sådan som påstået af den nuværende højtærede statsminister, der i en tale på et socialdemokratisk tillidsmandsmøde i København hævdede, at nu havde vælgerne ved 3 valg godkendt Atlantpagten. Atlantpagten har ikke været til afstemning ved noget af disse 3 valg; det, der er til afstemning ved valgene, er dog det, partierne lægger frem for vælgerne, det er det grundlag, på hvilket partierne appellerer til vælgerne og beder om deres stemmer, og når man i den aldeles overvejende del af valgkampen og i den overvældende del af valgmaterialiet taler om alt muligt andet end Atlantpagt, har man ikke ret til efter valgene at sige: nu har vælgerne godkendt Atlantpagten. Nej, det, valget har vist, er, at vælgerne er utilfredse med Atlantpagtpolitikken. Jeg tror for så vidt, at vælgerne opfatter Atlantpagten som noget, der nu engang desværre er en kendsgerning, og

noget, som ikke kan ændres — det er også det synspunkt, det radikale venstre bestandspræker. Men det, befolkningen så kan se og tage stilling til, er følgen af Atlantpagtpolitikken, og der er ingen tvivl om, at her råder den dybeste utilfredshed hos befolkningen, og denne utilfredshed har været årsag til, at stemmerne faldt, som de faldt.

Vælgerne stemte endvidere for en ny politik, fordi de var utilfredse med Atlantpagtpolitikken og ønskede noget nyt og bedre. Ja, denne stemning i befolkningen viste sig allerede ved valget i april, og den kom endnu tydeligere til udtryk ved folkeafstemningen om grundlovsforslaget, hvor det med nød og næppe og med lodder og trisser og anvendelsen af statistik og eminent dygtige teknikeres tællemetoder lykkedes de 5 grundlovspartier at skrabe et påstået resultat på 45 pct. i stemmer sammen, men hvor ikke alene så umådelig mange vælgere strejkede, idet de holdt sig hjemme, men hvor 318 000 vælgere direkte stemte nej. Det kan naturligvis diskuteres, hvad årsagen var til, at de 318 000 vælgere stemte nej, og der er mange, der er ude efter at indkassere disse 318 000 nej-stemmer. Jeg har nu den opfattelse, og jeg er i stand til at begrunde den, at det overvældende flertal af de 318 000 nej-stemmer ikke kom fra folk, der ønskede landstinget bibeholdt eller var modstandere af ungdommens valgret; for den kategori af modstandere af den nye grundlov kender fra deres erfaringer metoden, man så anvender, nemlig sofavælgerens metode.

Nej, det var folk, der var modstandere af grundlovsforslagets § 20. De 318 000 nej-stemmer tager jeg ikke som helhed, men i det væsentlige som et udtryk for en meget stærk utilfredshed med Atlantpagtpolitikken koncentreret i spørgsmålet om baser. Og efter valget i foråret og efter folkeafstemningen tog jo adskillige partier konsekvenserne af det. De viste i deres politiske agitation og deres udformning af partiprogrammer, at de havde den samme opfattelse af befolkningens mening udtrykt gennem vælgernes afstemning den 21. april og den 28. maj. De gav sig til at ændre deres agitation, gav sig til at vedtage nye programmer, og mest tydeligt blev det gjort af socialdemokratiet, som vedtog sit nye program med det opsigtsvækkende nej til baser. Men socialdemokratiet kom ganske vist,